

Zapomeňte! Ten plyn spotřebuje Německo ... expert odhalil, co za hrůza nás čeká

- CZ24 News | 4. srpna 2022

EU: Plyn v zásobnících v Česku nepatří státu. Nepatří mu ani distribuční síť plynu, ani často zmiňované zásobníky. Přesto premiér Petr Fiala (ODS) ujišťuje, že plynu budeme mít v zimě dostatek. „Je možné zareagovat vyhlášením nouzového stavu a ty zásoby využít pro potřeby České republiky,“ připouští energetický expert Vladimír Štěpán, člen odborné skupiny Energie není luxusní zboží. Pak by ale stát musel uhradit škody obchodníkům, kteří plyn skladují, včetně penalizací. Navíc z německé strany zaznívá, že bychom museli uhradit i škody vzniklé průmyslu.

Odborníci zpochybňují tvrzení premiéra Petra Fialy, že plynu budeme mít v zimě dostatek, i když ruský Gazprom utne dodávky do Evropy. Jak podle vás dopadneme?

Dodávky z Ruska si zastavila Evropská unie svými sankcemi a rozhodnutí typu „Můžeme přerušit dodávky plynu okamžitě“ nebo „Ruský plyn nepotřebujeme“. Upozornili jsme, že to je mimo realitu, zejména v případě České republiky. Jako vždy marně.

Dnes už je jasné, že sankce Rusko nepoškodí, princip „Poručíme větru, dešti“ opět nevyšel, Rusko dodá místo 200 miliard m³ za rok do Evropy jenom 100 miliard m³ nebo i méně, a jejich příjmy z plynu vzrostou, protože se zvýší cena plynu. Těch 50 a více miliard m³ použijí pro plynofikaci Ruska, která se rozběhla, mají ten plyn zdarma, zaplatila ho EU.

Co kromě vámi zmíněných siláckých výroků některých politiků ze zemí EU ovlivnilo snížení dodávek?

Druhým důvodem je, že si Evropská unie sama zablokovala přístupové cesty ruského plynu do EU. Plyn v polském Jamalu byl otočen z Německa do Polska, Ukrajina vyřadila z provozu kompresní stanici na Ukrajině, a Siemens kvůli sankcím odmítl opravit turbínu na plynovodu Nord Stream 1, což ruská strana možná využila, možná je ten technický problém vážnější, než se zdálo. Jak se jednou zasáhne do něčeho, co bezpečně funguje, objevují se další problémy. V každém případě jsme uprostřed léta a najednou je nedostatek přepravní kapacity, a i když ruská strana bude dodávat plyn dle stávajících smluv, bude ho nedostatek.

Do jaké míry v této situaci pomohou zásobníky?

Ty zbývají nyní jako hlavní nástroj. Zejména pro Českou republiku, neboť plyn z Nizozemska může být u nás pouze velmi omezeně, chybí i dopravní trasy. Ale i kdyby byly, tak ten plyn spotřebuje Německo, které musí nahradit nejen 50 miliard m³ ruského plynu, ale i plánovaný nárůst spotřeby plynu pro výrobu elektřiny z důvodu zastavení provozu dalších jaderných elektráren. Na Německo nelze spoléhat a o propojení do Polska zřejmě nikdo nejedná.

Když už mluvíme o odpovědnosti a bezpečnosti dodávek, tak kritika se snáší jen na hlavu premiéra Petra Fialy. Ale Česká republika má zvláštního velvyslance pro energetickou bezpečnost pana Bartušku, což je osoba odpovědná. Ve funkci je už dlouhé roky, ale zatím se jeho vyjádření omezují na to, že musíme přerušit dodávky plynu z Ruska a že východní směr musíme vyměnit za vazbu na Západ, opět jednostrannou. To nás přivedlo tam, kde jsme teď. Na problém, že propojení na Polsko nebylo realizováno, neupozornil. Mělo se diskutovat i s Maďarskem, to může pomoci. Když

prohlašuje, že ruský plyn nepotřebujeme a problém vyřešíme, tak by mě zajímalo, jak konkrétně.

Plyn v zásobnících v Česku nepatří státu. Nepatří mu ani distribuční síť plynu, ani často zmiňované zásobníky. Prokazatelně disponuje jen 240 milionů kubíků plynu, které nakoupil do svých hmotných rezerv. Na jakou dobu by taková zásoba během zimy vystačila?

V tomto bych se ztotožnil se závěrem úterního článku DNES, že těch 240 milionů m³ vystačí na pět dní v zimě, v létě maximálně na jeden měsíc, pokud tedy bude přerušena dodávka ruského plynu.

Společnost RWE Gas Storage, která má největší počet plynových zásobníků v Česku, uvádí, že je má naplněné na 90 procent. Z pohledu českého zákazníka je ale svízelské v tom, že plyn v nich patří soukromým firmám - většinou německým - které si jej koupily a zde uložily. Řečeno bez servítků, co jim je po českých zákaznících?

Pan Diósi, provozní ředitel RWE Gas Storage, to komentoval naprosto přesně. Musí hájit zájmy obchodníků, kteří si plyn uskladnili v zásobnících RWE, smlouvy platí. A obchodníci se v případě krize nejspíše rozhodnou, že plyn pošlou do Bavorska, které rozhodující objemy ruského plynu dostávalo přes Českou republiku. Plynárenský systém u nás umožňuje dopravit plyn ze zásobníků do Bavorska i technicky, problém rozdílných tlaků se vyřeší. Česká vláda svými prohlášeními, že máme naplněné zásobníky pro potřeby naší země, uvádí nepřesné informace, řekl bych až dezinformace, protože k žádné dohodě s obchodníky nedošlo. S vážnými důsledky pro Českou republiku.

Je šance, že by v případě krizové situace mohl stát se zde uskladněným plynem disponovat, aby byl zajištěn chod domácího průmyslu i tuzemských domácností? Tedy něco ve smyslu, že by firmy byly nuceny prodat plyn Česku?

Je možné zareagovat vyhlášením nouzového stavu a ty zásoby využít pro potřeby České republiky. Je pak otázkou, jak se zachová majitel zásobníku, když pan Diósi jako profesionál upozorňuje, že to je právně sporné, a jestli to rozhodnutí vlády bude respektovat. Pan Bartuška říká, že to rozhodnutí vláda udělá a zaplatí de facto vzniklé škody obchodníkům, kteří plyn skladují, včetně penalizací. Ale ty, pokud vím, jsou v německých smlouvách s odběrateli vysoké, zcela jiné než v Česku. Kromě toho německá strana upozorňuje, že budeme muset uhradit i škody vzniklé průmyslu. Musím se znovu zeptat, proč česká vláda nekoupila zásobníky a nenaplnila je relativně levným plynem? I terminál na LNG je bez zásobníků k ničemu.

Když premiér Petr Fiala ujišťoval, že plyn v zimě mít budeme, řekl: „Nešlo o to, jaká bude cena toho plynu, ale to klíčové bylo, zda ten plyn vůbec jako ČR budeme mít.“ Co může znamenat ta zmínka o ceně? Nemůže být předzvěstí ještě strmějšího růstu, než jakého jsme byli svědky v posledním roce?

Z výše uvedeného vyplývá, že cena plynu kvůli kombinaci omezené přepravní kapacity a malé kapacity plynu v zásobnících dále naroste. Z těch loňských cca 5 korun postupně narostla na burze nejdříve na 30 korun za m³, nyní na cca 50 korun a může narůst i na 100 korun. V této souvislosti je úsporný energetický tarif jenom populistické gesto. Musím se zase zeptat, proč vláda nereagovala na naši nabídku na počátku roku, že přivezeme levný plyn na základě dvoustranné smlouvy, protože nám nic nezbyvá.

Zdroj: Parlamentní listy